

Posudek disertační práce K. Pauknerová : Tělo – chůze – krajina. Pravěké zemědělské kultury v rovinatých terénech Čech, Praha 2010.

Disertační práce K. Pauknerové má 182 stran textu a 23 textových příloh se seznamem vyobrazení a s bibliografií. Je rozdělena do dvou částí, při čemž 1. část představuje teoretická východiska a 2. část metodu a výsledky, opřené o konkrétní poznatky ze sledované oblasti, kterou je Kladenská tabule, oblast na jih od Plzně a na jih a jihozápad od Kolína,

Pozitivně hodnotím volbu tématu, které je konkrétní a zacílené na lidské měřítko. Při posuzování krajiny se autorka opírá o fenomenologický výzkum, sběr smyslových dat z určitých míst, což kombinuje s údaji z archeologického výzkumu. Jde o postup, který nelze plně nahradit výpočty, vzdálenost a čas, neboť důležitou roli hrají smyslové prožitky. Tento v podstatě emocionální přístup je něčím novým a domnívám se, že i obohacujícím v nazírání na krajinu. Procházení krajinou, jako možný přístup k řešení těchto otázek se mi zdá smysluplné v různých aspektech – jednak jsou to údaje o výhledu ze sledovaného místa, jednak o pachu a o dalších smyslových vjemech, které při pouhém výpočtu – vzdálenost a čas, zanikají.

Mám k disertační práci však i určité připomínky, a to k poněkud předimenzované části referující o množství názorů, při čemž tam však není prezentováno kritické stanovisko autorky.

Zaujímání specifických poloh určitými pravěkými kulturami dobře již doložil archeologický výzkum. Autorka v tomto směru přidává však další aspekt pro některé kultury, a to otázku výhledu nebo naopak rezignaci na tuto možnost.

Je však třeba se vyrovnat i s dalšími otázkami. Problémem je při klasifikaci „zemědělská kultura“ vyjádření podílu pěstování užitkových rostlin a chovu dobytka, což jistě ovlivňovalo vyhledávání vhodných poloh. Dalším limitujícím prvkem je naše neznalost rozsahu porostu na dané lokalitě v tehdejší době.

Cílem bylo pro K. Pauknerovou řešení otázky, nakolik se lze přiblížit při procházení terénem „žitému“ světu dávných kultur. Lze s autorkou souhlasit, že tento postup přináší důležitější poznatky, které mohou doplnit archeologický výzkum sledovaných lokalit.

Disertační práci K. Pauknerové doporučuji k obhajobě,

Ivana Pleinerová